

An aerial, black and white photograph of a city street intersection. A prominent crosswalk with white stripes is visible on the right side of the frame. Several pedestrians are walking across the crosswalk. The street has dashed white lines for lane markings. Overlaid on the image are several thick, teal-colored curved lines that create a sense of movement and design. The text is positioned on the left side of the image.

KANTAR PUBLIC

Allmänheten om utlandsveteraner 2021 Presentation

Försvarmaktens veterancentrum

Martin Ahlqvist
Emily Deros
2 februari 2022

1
Om undersökningen

Om undersökningen

Bakgrund

Försvarmaktens veterancentrum gör återkommande undersökningar med allmänheten om synen på utlandsveteraner. Undersökningen mäter allmänhetens kännedom om och attityd till utlandsveteraner. 2021 års undersökning mäter också allmänhetens uppfattning om den militära insatsen i Afghanistan mot bakgrund av den dramatiska utvecklingen i landet och den stora mediala uppmärksamhet som följde både i Sverige och internationellt.

Om undersökningen

Genomförande

Undersökning	Kvantitativ undersökning
Målgrupp	Allmänheten 15-79 år
Urval	Kantar Sifos webpanel
Metod	Webbaserad enkät
Fältperiod	9-14 november 2021
Antal intervjuer	1000 intervjuer

För att stärka representativitet och generaliserbarhet har resultatet viktats utifrån den svenska allmänhetens demografiska fördelning avseende kön, ålder och region.

Undersökningen i år jämförs med resultat från undersökningar som Demoskop genomfört 2018, 2015 samt 2012.

Signifikanta skillnader färgmarkeras för **uppgång** respektive **nedgång** inom grupper samt mot resultatet från den senast genomförda undersökningen 2018.

Förklaring nedbrytningar av resultat:

Hur väl känner du till vad en utlandsveteran är?

Ingen kännedom (1=*Inte alls*)

Viss kännedom (2-3)

God kännedom (4-5=*Mycket väl*)

Har du någon av följande relationer till Försvarmakten?

Ingen relation till FM (*inget av ovanstående/vet ej*)

Har någon relation till FM (*ett eller flera valda svarsalternativ*)

3

Om utlandsveteraner

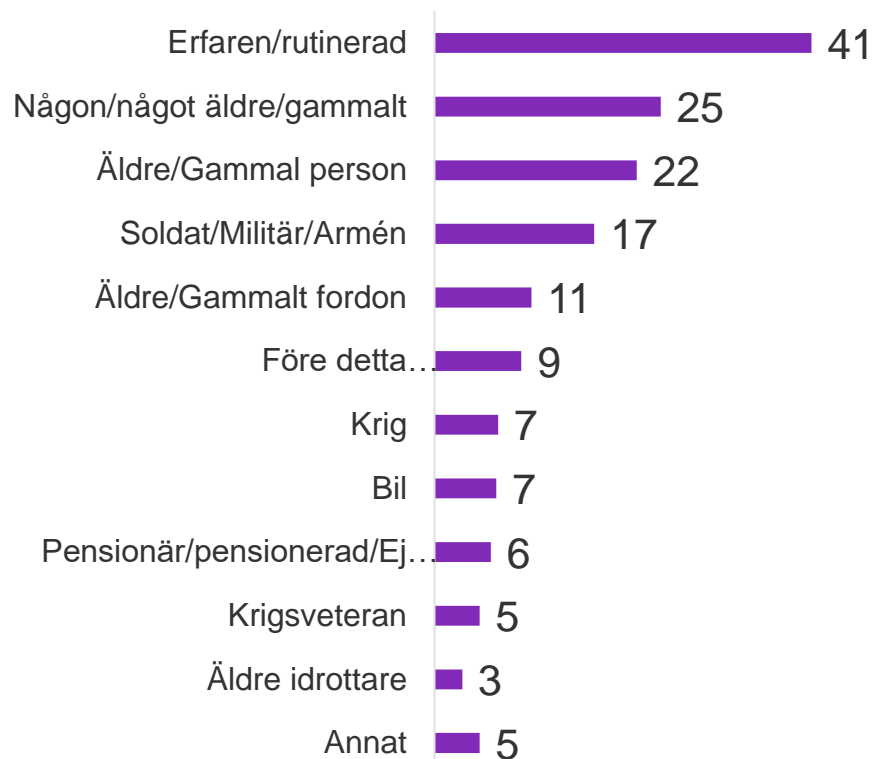

”Utlandsveteran” leder i högre grad tankarna till soldat, militär, tjänstgöring

Associationer med begreppen ”veteran” respektive ”utlandsveteran”

Vad tänker du på när du hör ordet veteran?

Möjligt att uppge flera svar

Vad tänker du på när du hör ordet utlandsveteran?

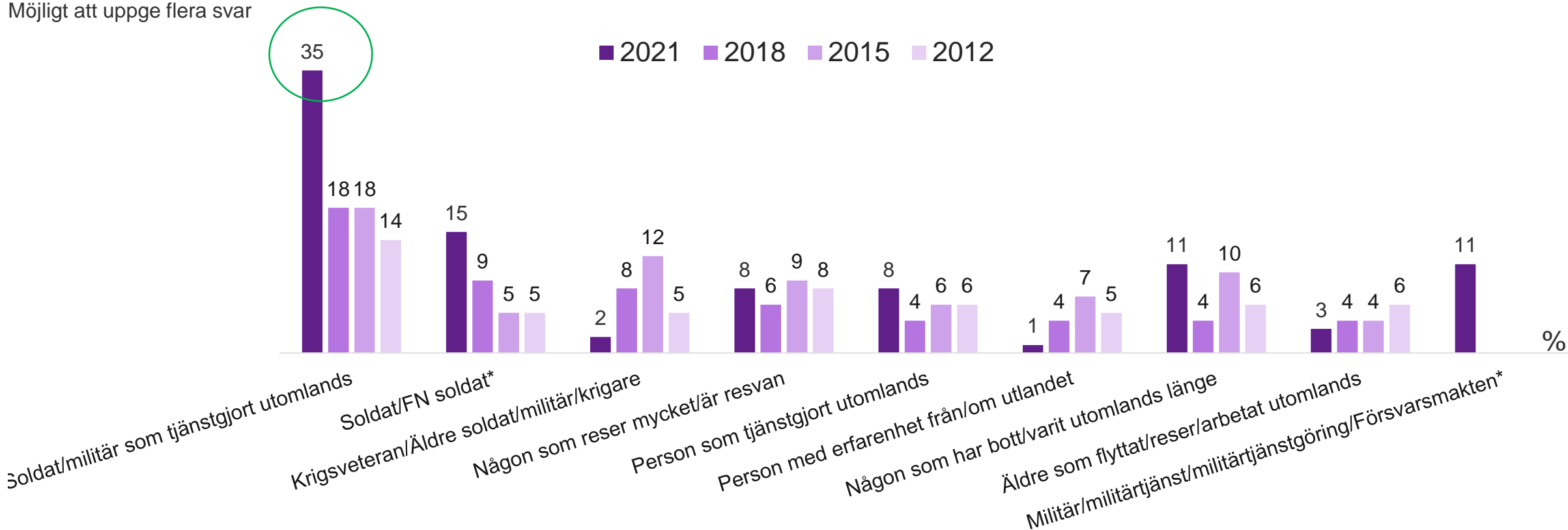
Möjligt att uppge flera svar

Fler tänker på militär utlandstjänstgöring jämfört med tidigare år

Vad tänker du på när du hör ordet utlandsveteran?

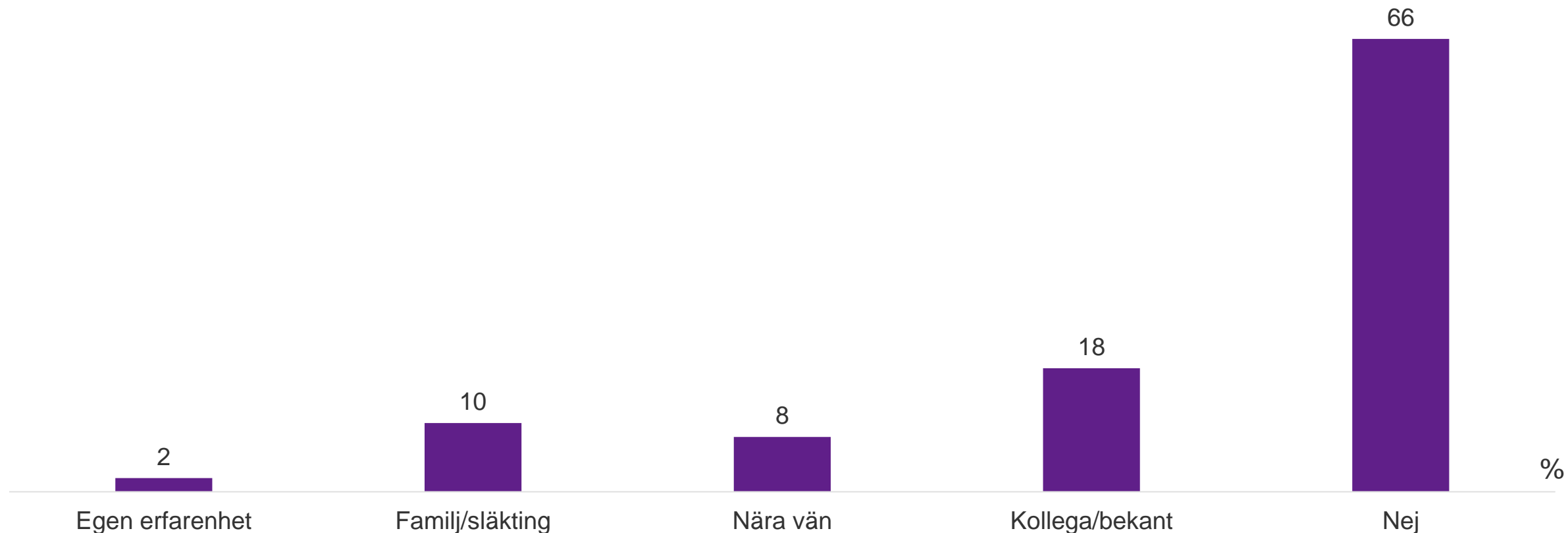
Möjligt att uppge flera svar

1 av 3 känner någon eller är själv utlandsveteran

Är du själv utlandsveteran eller har du en utlandsveteran i din nära omgivning?

Flera svar möjliga

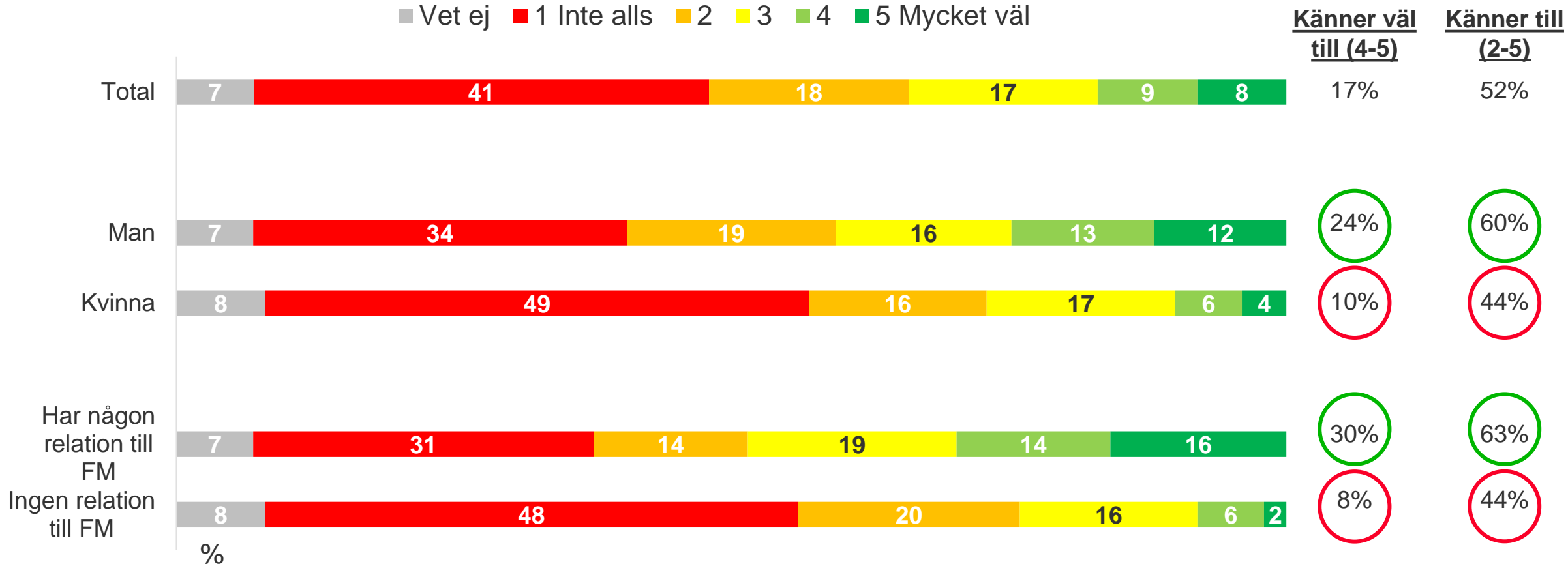

Var sjätte (17%) känner väl till vad en utlandsveteran är

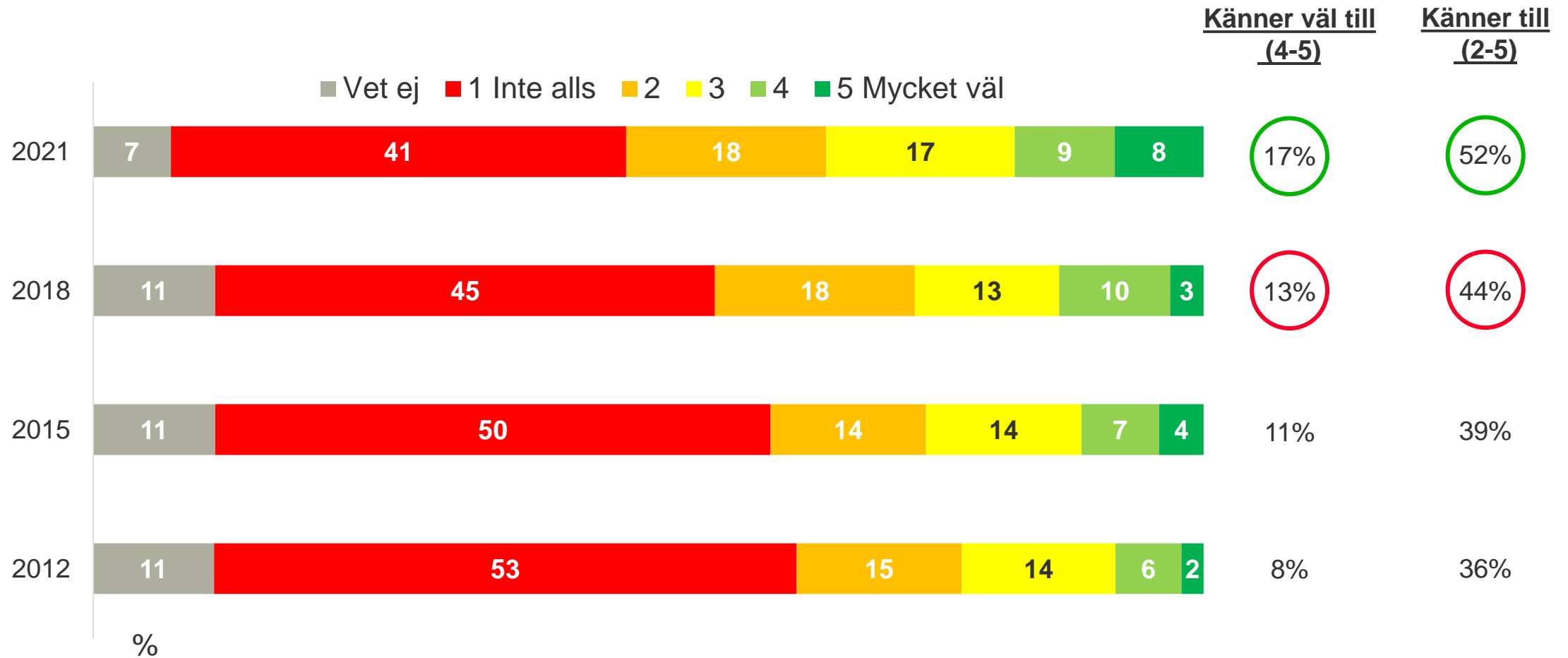
Hur väl känner du till vad en utlandsveteran är?

■ Vet ej ■ 1 Inte alls ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Mycket väl

Ökad kännedom sedan 2018

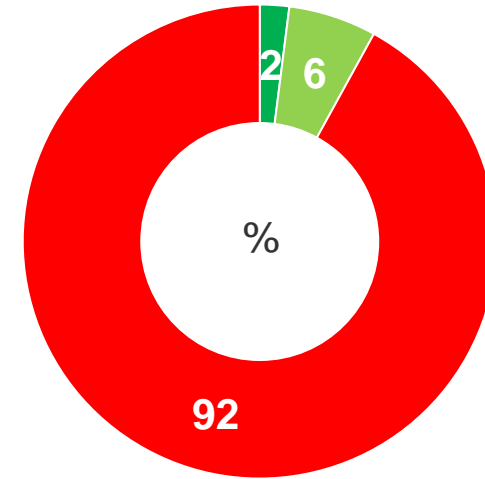
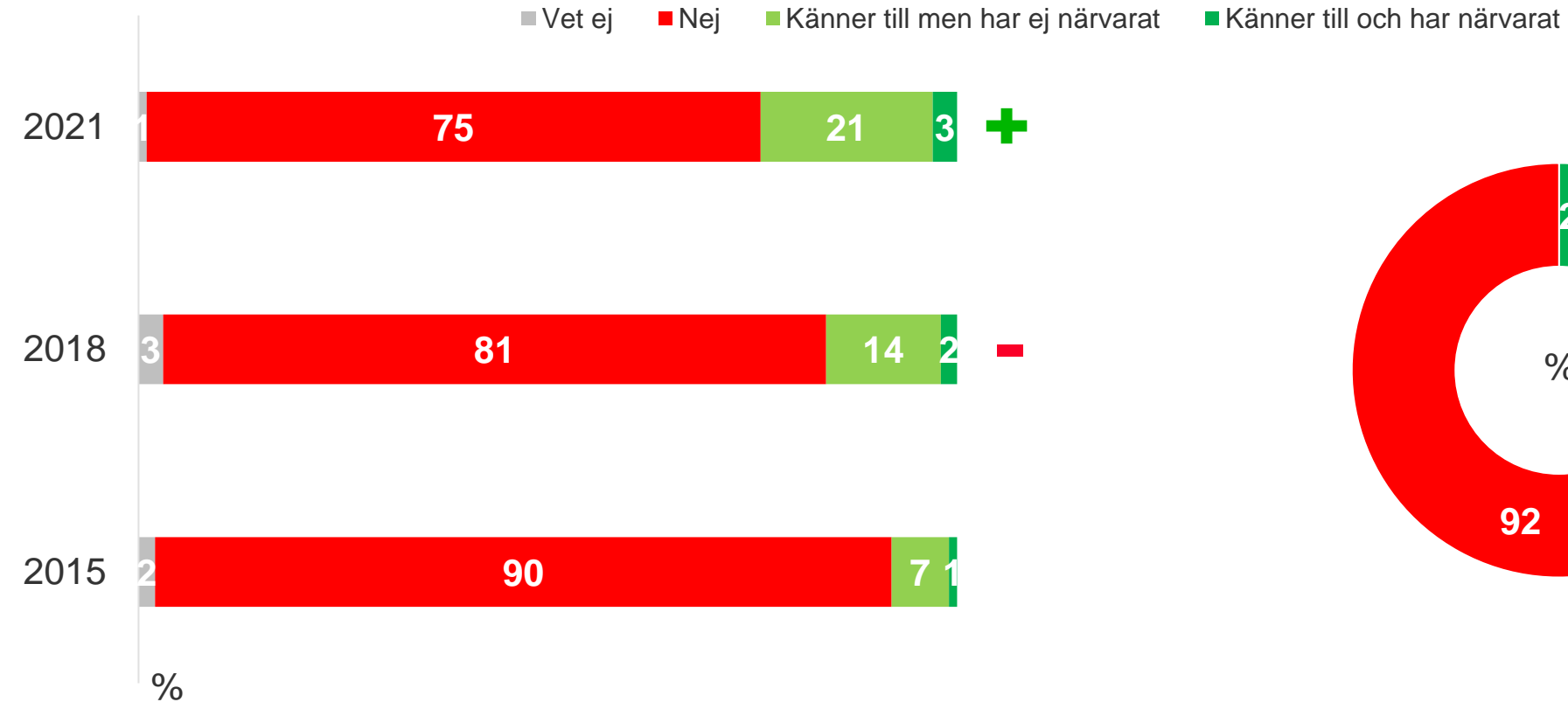
Hur väl känner du till vad en utlandsveteran är?

Ökad kännedom om Sveriges veterandag på Gärdet

Känner du till att Sveriges veterandag firas den 29 maj på Gärdet i Stockholm varje år?

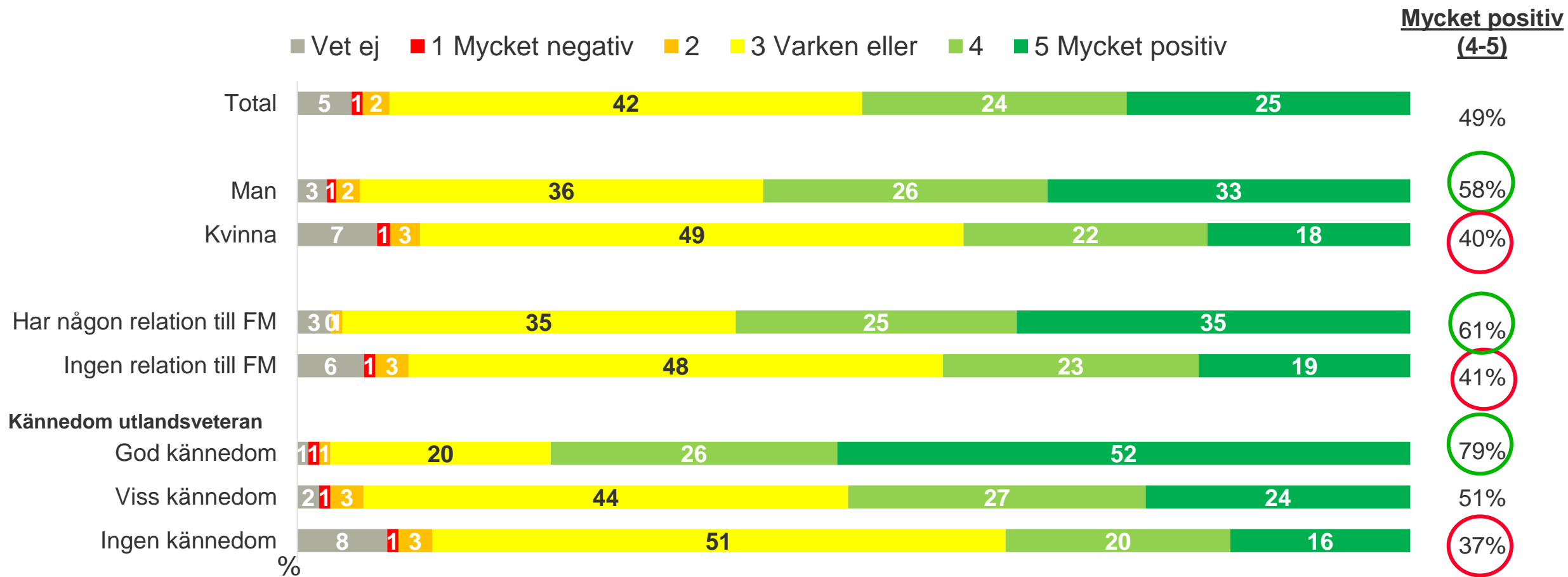
Känner du till att firandet av Sveriges veterandag den 29 maj sänds live från Gärdet i Stockholm på YouTube varje år?

Varannan svensk är positivt inställd till utlandsveteraner

Informationstext innan övriga frågor: *En utlandsveteran är en person som har genomfört (en eller flera) militär insats utomlands för Försvarsmakten.*

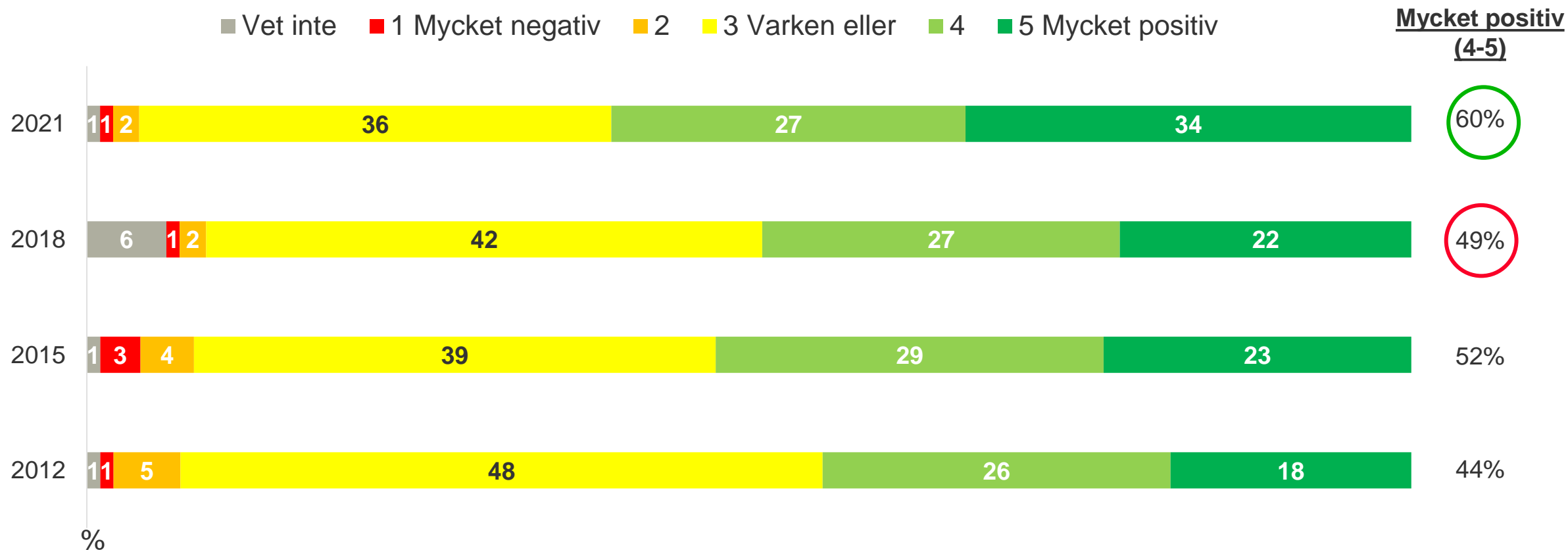
Vilken är din allmänna inställning till utlandsveteraner?

Inställning till utlandsveteraner över tid

Informationstext innan övriga frågor: *En utlandsveteran är en person som har genomfört (en eller flera) militär insats utomlands för Försvarsmakten.*

Vilken är din allmänna inställning till utlandsveteraner? Någon kännedom om utlandsveteraner (2-5)

Positiv inställning till utlandsveteraner

Om ganska/mycket positivt inställd:

Vad är det som gör att du är positivt inställd till utlandsveteraner?

"De har gjort en insats i världen för Sveriges räkning. De förtjänar vår respekt och vårt stöd."

"De har försökt göra livet bättre för andra människor."

"Viktigt ur ett internationellt perspektiv"

"Om man utgår ifrån en fredsbevarande insats är jag väldigt positiv."

"Respekterar folk inom militär tjänst allmänt"

"Att våga göra skillnad förtjänar respekt."

"Att vara utlandsveteran innebär ofta att man gjort något gott, eller haft ambitionen att göra något gott, i ett land i kris."

Negativ inställning till utlandsveteraner

Om ganska/mycket negativt inställd:

Vad är det som gör att du är negativt inställd till utlandsveteraner?

"Ogillar militären överhuvudtaget"

"Tycker ej om krig"

"gillar inte krig eller folk som medverkar i krig"

"Allt med vapen känns fel"

"Jag är i grunden tveksam till alla former av våld och anser att vi bör satsa resurser på ekonomiska och socialt utjämnande aktiviteter istället."

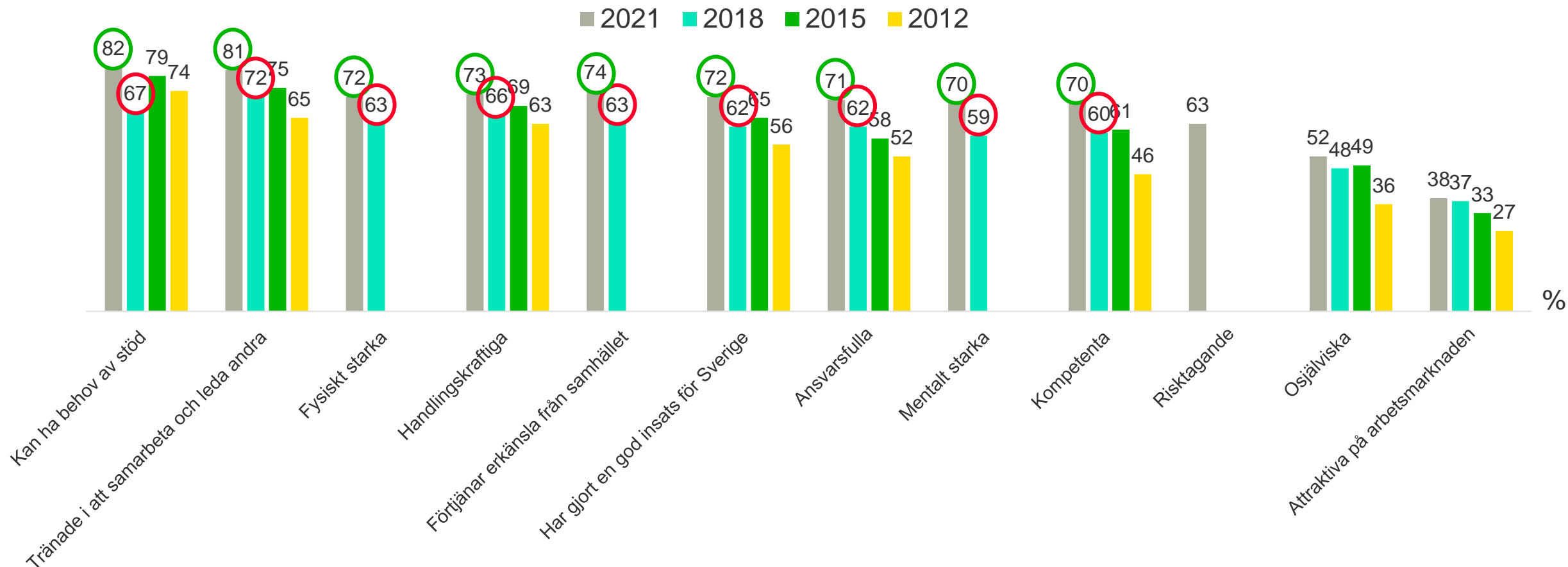
"Tror inte att bästa lösningen på konflikter är militära insatser"

(Obs liten andel som är negativt inställd till utlandsveteraner, 35 av 1 000 i undersökningen)

Fler uppger att utlandsveteraner kan ha behov av stöd jämfört med 2018

Hur väl tycker du att följande påståenden stämmer in på gruppen utlandsveteraner som helhet? Någon kännedom om utlandsveteraner (2-5)

Andel stämmer ganska/mycket bra (4-5)

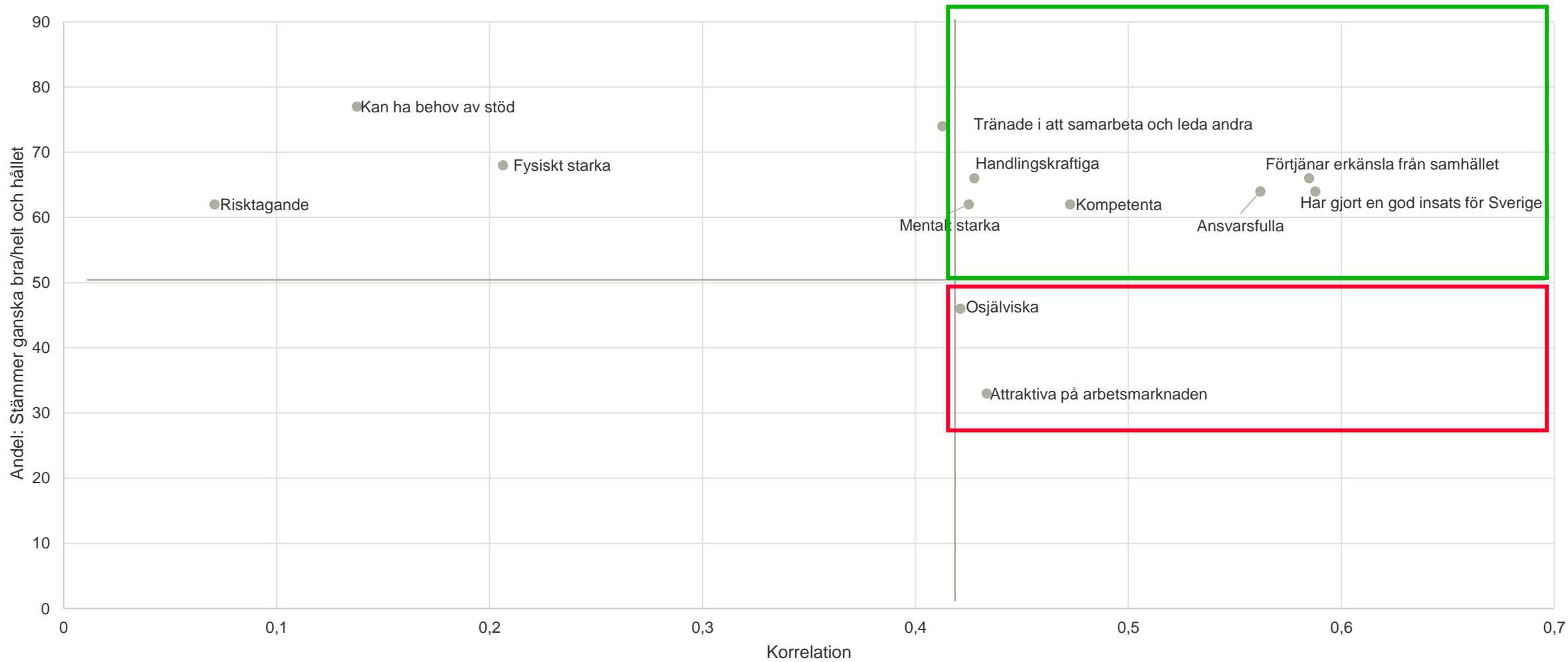

Drivkraftsanalys – vad påverkar bilden av utlandsveteraner allra mest?

Drivkraftsanalys:

Attribut som samvarierar med [den allmänna inställningen till utlandsveteraner](#)

4

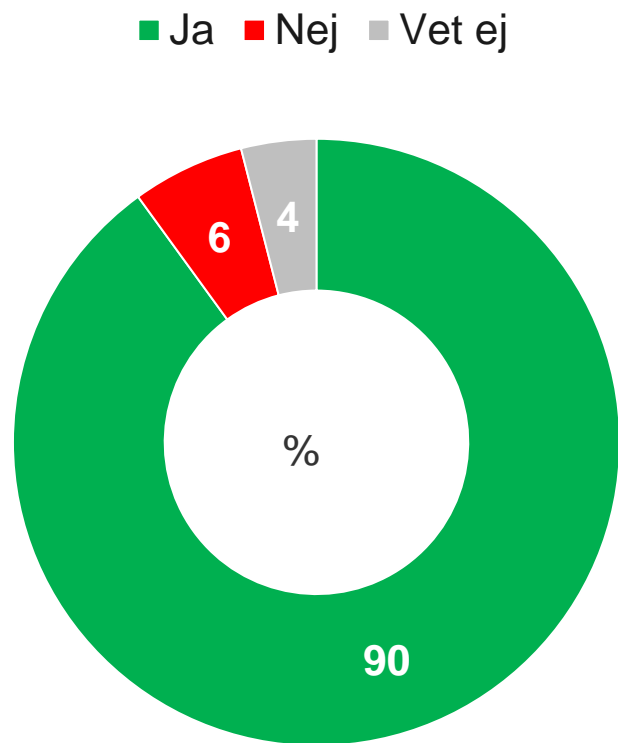
Om den militära insatsen i Afghanistan

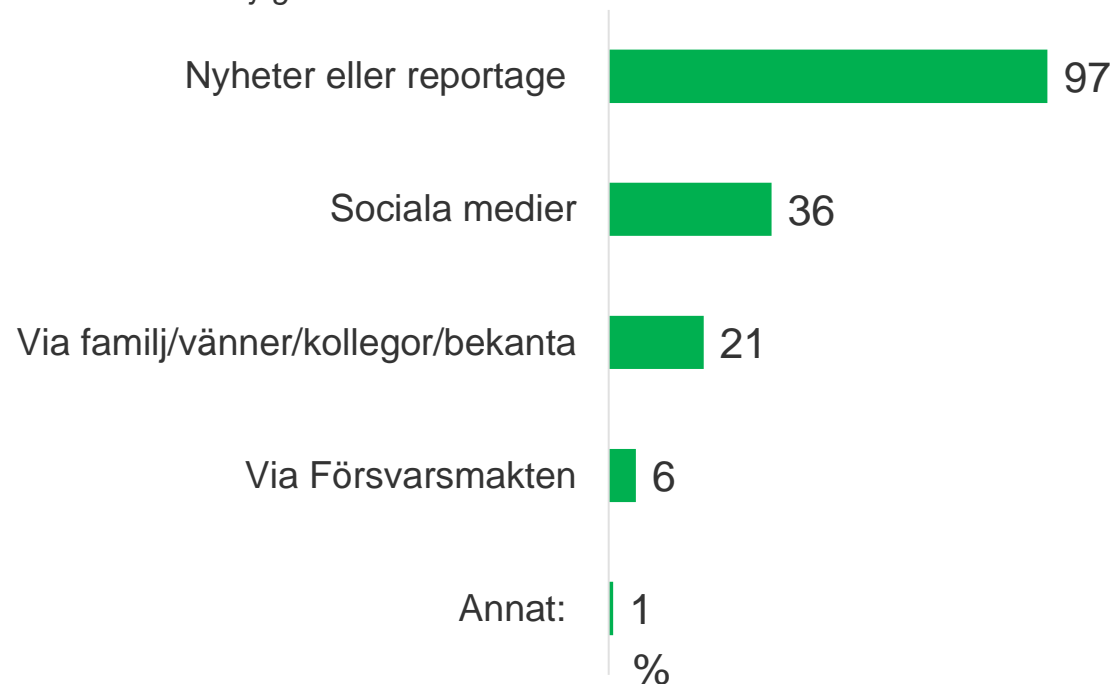
9 av 10 uppger att de har sett, läst eller hört om händelserna i Afghanistan

Sverige deltog i en internationell militär insats i Afghanistan under åren 2002–2021. I samband med USA:s och Natos tillbakadragande tidigare i år avslutades också den svenska militära insatsen. Därmed genomförde talibaner ett maktövertagande av Afghanistan tidigare i höstas.

Har du sett, läst eller hört något om händelserna i Afghanistan?

Om Ja: Vad har du sett, läst eller hört om händelserna i Afghanistan?
Flera svar möjliga

Kommer du ihåg vad du såg/hörde eller läste om händelserna i Afghanistan?

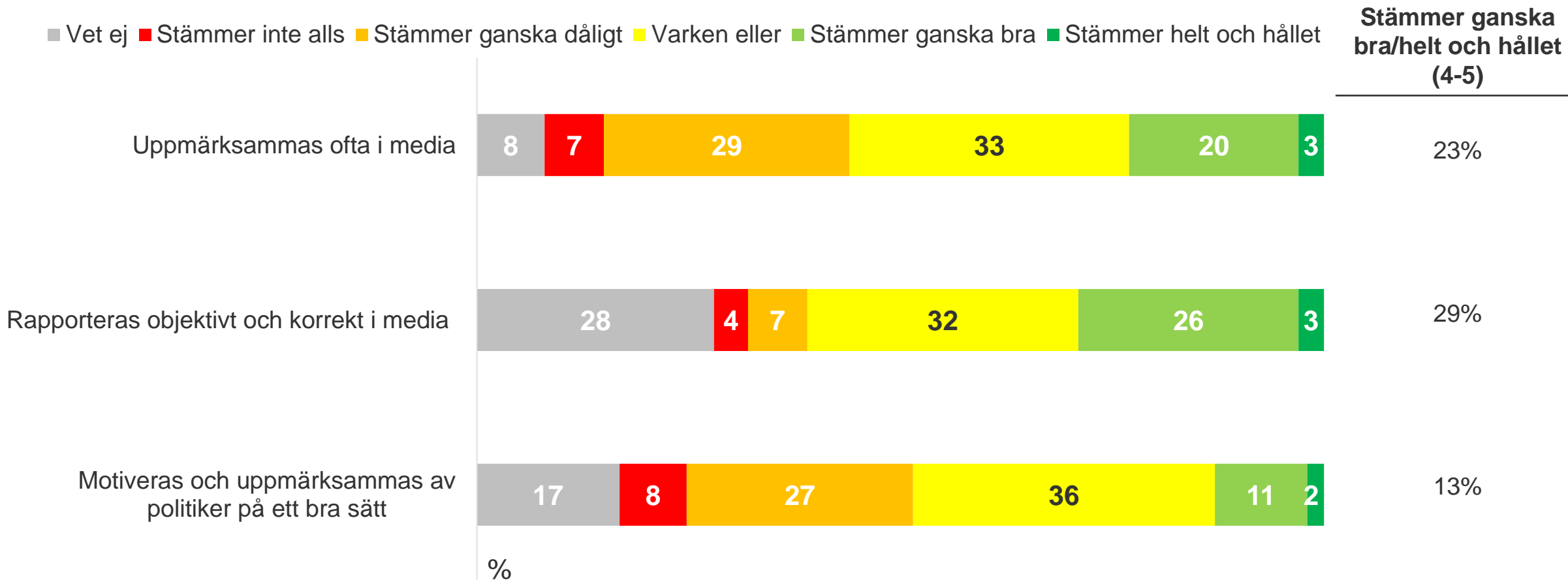
Om uppger "Nyheter/reportage" och/eller "sociala medier":

Kommer du ihåg vad du såg/hörde eller läste om händelserna i Afghanistan?

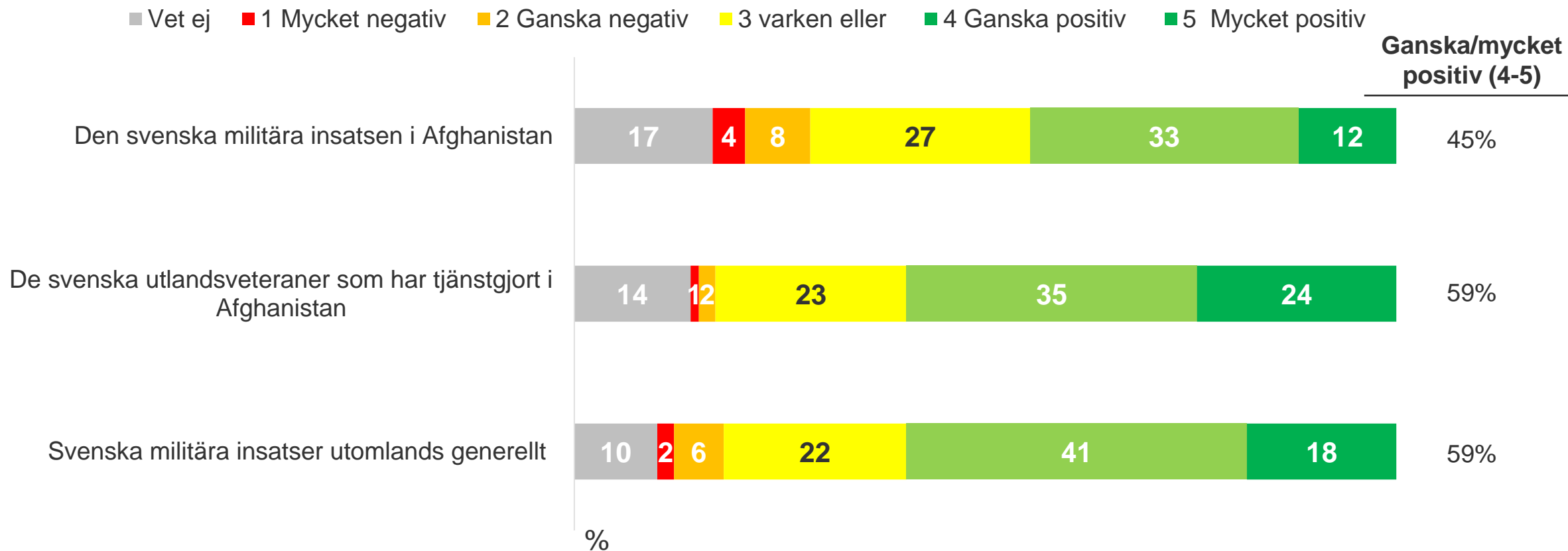
Drygt var fjärde tycker att den svenska insatsen ofta uppmärksammas i media

Hur ställer du dig till följande påståenden om den svenska militära insatsen i Afghanistan?

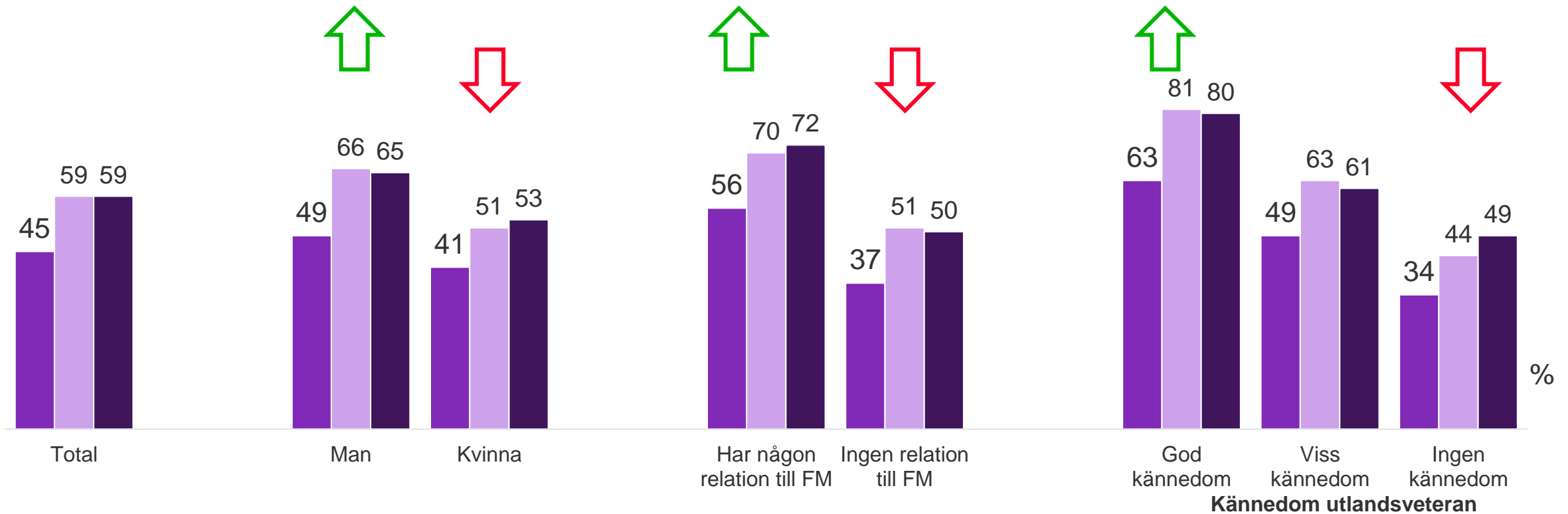
6 av 10 har en positiv bild av de utlandsveteraner som tjänstgjort i Afghanistan

Vilken är din **generella uppfattning** om följande?

Vilken är din generella uppfattning om följande?

- Den svenska militära insatsen i Afghanistan
- De svenska utlandsveteraner som har tjänstgjort i Afghanistan
- Svenska militära insatser utomlands generellt

5

Sammanfattning och slutsatser

Sammanfattning av undersökningen

- Ordet "utlandsveteran" förknippas främst med en soldat eller militär som tjänstgjort utomlands. Jämfört med tidigare år är det betydligt fler i årets mätning som associerar ordet med just en soldat/militär som genomfört utlandstjänstgöring.
- Kännedomen och kunskapen om utlandsveteraner har ökat signifikant sedan 2018 – totalt 52 procent känner idag till vad en utlandsveteran är i någon utsträckning jämfört med 44 procent 2018. Också den mer fördjupade kännedomen har förstärkts i allmänheten.
- Likaledes har kännedomen om Sveriges veterandag på Gärdet (24%) ökat jämfört med 2018 (16%).
- Den positiva inställningen till utlandsveteraner har ökat bland allmänheten. Hälften av befolkningen (49%) uppger att de har en ganska eller mycket positiv inställning till utlandsveteraner, en ökning från 35 procent i 2018 års mätning.
- Den allmänna inställningen till utlandsveteraner har starkast korrelation med instämmandegraden i "förtjänar erkänsla från samhället", "ansvarsfulla" samt "har gjort en god insats för Sverige".
- Andelen som tror att det är personligt utvecklande att genomföra en internationell militärinsats ökar från 52% (2018) till 59% i årets undersökning. Det är alltså fler som tror att det är personligt utvecklande att genomföra värnplikten, men avstånden mellan de två tjänstgöringarna är nu betydligt mindre.
- 3 av 5 uppger att de har ganska eller mycket stort förtroende för Försvarsmakten när det gäller internationella militära insatser (59%) vilket också det är en signifikant ökning jämfört med 2018 (51%).
- Avslutningen av den internationella militärinsatsen, talibanernas maktövertagande och evakueringen från Kabuls flygplats i augusti synliggör Afghanistan-insatsen – och svenska utlandsveteraner – på ett sällan skådat sett. 9 av 10 har uppmärksammat händelserna i Afghanistan och i princip alla av dessa har gjort det via medier.
- Majoriteten av allmänheten har en positiv uppfattning av den svenska militära insatsen i Afghanistan (55%), de svenska utlandsveteranerna som tjänstgjort i landet (59%) samt av svenska militära insatser utomlands generellt (59%). Det är få som är negativt inställda utan övriga är vare sig positiva eller negativa alternativt osäkra.

Tack!

Martin Ahlqvist

Martin.Ahlqvist@kantar.com

+46 709 732 520

Emily Deros

Emily.Deros@kantar.com

+46 76 536 22 70